

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 34/15
V Lucemburku dne 19. března 2015

Stanovisko generální advokátky ve věci C-153/14
K a A

Podle názoru generální advokátky Kokott může být sloučení rodiny manželů, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí, v zásadě podmíněno tím, že osoba mající zájem následovat svého manžela či svou manželku do členského státu složí zkoušku z jazyka a reálií tohoto státu

Pokud však nelze splnění této povinnosti po dané osobě spravedlivě požadovat nebo nastanou-li jiné okolnosti, musí v konkrétním případě existovat možnost osvobození od této povinnosti; případné poplatky za zkoušku navíc nesmějí být tak vysoké, aby vytvořily překážku výkonu práva na sloučení rodiny.

Nizozemsko v případě sloučení rodiny manželů, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí, požaduje, aby osoba mající zájem následovat svého manžela či manželku do Nizozemska složila před vstupem do země integrační zkoušku k prokázání základních znalostí¹ nizozemského jazyka a reálií². Integrační zkouškou má být zlepšeno výchozí postavení osoby následující rodinného příslušníka v Nizozemsku, a tím podpořena její integrace do nizozemské společnosti. V případě závažného duševního či tělesného postižení nebo v tzv. případech tvrdosti³ může být daná osoba od této povinnosti osvobozena. Kromě toho jsou od této povinnosti osvobozeni státní příslušníci některých třetích zemí, například Kanady a USA. Ke zkoušce bude připuštěn pouze ten, kdo uhradil poplatek za zkoušku ve výši 350 eur. V případě opakování zkoušky musí být poplatek uhrazen znovu. K přípravě na zkoušku nabízí Nizozemsko balíček k samostudiu v 18 jazycích za jednorázový poplatek 110 eur.

Nizozemský Raad van State se táže, zda je tato integrační zkouška slučitelná se směrnicí o sloučení rodiny⁴, která členskými státy v kapitole nadepsané „Podmínky pro výkon práva na sloučení rodiny“ umožňuje po státních příslušnících třetích zemí požadovat, aby dodržovali integrační opatření. Raad van State rozhoduje v případech ázerbajdžánské státní příslušnice a nigérijské státní příslušnice, které chtějí následovat své manžely, rovněž státní příslušníky třetích zemí, žijící v Nizozemsku. Obě se s cílem dosáhnout osvobození od integrační zkoušky dovolávaly tělesných nebo psychických potíží. Příslušný orgán však tyto potíže nepovažoval za dostatečně závažné, a žádosti proto zamítl.

Generální advokátka Juliane Kokott zastává ve svém dnes předneseném stanovisku názor, že **integrační zkouška** dotčená v projednávané věci je **v zásadě přípustným integračním opatřením** ve smyslu směrnice.

Znalost místního jazyka je podle generální advokátky Kokott základním předpokladem integrace. Jazykové znalosti nejen že zlepšují vyhlídky státních příslušníků třetí země na trhu práce, ale také těmto osobám umožňují žádat v hostitelské zemi samostatně o pomoc v naléhavých situacích. Základní znalosti reálií země kromě toho osobám následujícím rodinného příslušníka umožní, aby si osvojily důležitá základní pravidla soužití, což může pomoci k zabránění nedorozuměním

¹ Úroveň A1 (Začátečníci) Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

² Může být položena například otázka, zda mají v Nizozemsku muži a ženy stejná práva, zda je v Nizozemsku církev oddělena od státu nebo od jakého věku platí pro děti povinná školní docházka.

³ Například pokud osoba mající zájem na následování svého rodinného příslušníka není vzhledem ke zcela specifickým individuálním okolnostem trvale schopna zkoušku složit a prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které od ní lze za účelem úspěšného složení zkoušky spravedlivě očekávat.

⁴ Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. L 251, s. 12).

a protiprávním jednáním. Protože Nizozemsku jde právě o zlepšení výchozí situace osob následujících rodinného příslušníka, nebyla by školení konaná až po příjezdu stejně účinná. Integrovaná zkouška je v zásadě i přiměřená – požadovány jsou jen základní jazykové znalosti, jejichž osvojení je v obvyklém případě možné bez větší námahy. Skutečnost, že státní příslušníci některých třetích zemí jsou od povinnosti složit integrovanou zkoušku osvobozeni, navíc nemusí vést k nesoudržnosti nizozemské právní úpravy, neboť směrnice umožňuje privilegované zacházení na základě dvoustranných dohod.

Nizozemská právní úprava je **však nepřiměřená a neslučitelná se směrnicí, jestliže je integrovaná zkouška požadována i v situacích, kdy ji po osobě mající zájem na následování rodinného příslušníka nelze s ohledem na její individuální situaci spravedlivě požadovat nebo jestliže jsou vzhledem ke zvláštním okolnostem konkrétního případu dány důvody, pro něž je i přes nesloženou zkoušku povolení sloučení rodiny žádoucí.**

Podle generální advokátky Kokott je věcí Raad van State, aby toto posouzení provedl, a především přezkoumal, zda stávající ustanovení o zamezení tvrdosti umožňuje přihlížet k těmto zájmům. V rámci přezkumu, zda lze složení zkoušky po dotčené osobě spravedlivě požadovat, mohou vedle jejího zdravotního stavu, kognitivních schopností a úrovně vzdělání hrát roli také takové faktory, jako je dostupnost pro ni srozumitelných přípravných materiálů, související náklady a časová zátěž. Nelze například očekávat, že si osoba, která má zájem následovat rodinného příslušníka a jež neovládá žádný z 18 jazyků, v nichž jsou dostupné studijní materiály pro přípravu ke zkoušce, nejprve osvojí jeden z jazyků přípravy a následně za jeho pomoci zahájí vlastní přípravu ke zkoušce.

Směrnice navíc podle názoru generální advokátky Kokott brání vnitrostátním ustanovením, která za takovou integrovanou zkoušku, jaká je předmětem původního řízení, stanoví poplatky, pokud tyto poplatky a jejich vybírání mohou osobě mající zájem následovat rodinného příslušníka bránit ve výkonu práva na sloučení rodiny.

V projednávané věci toto nebezpečí podle generální advokátky Kokott existuje. Poplatky ve výši 350 eur mohou v mnoha částech světa vzhledem k místním příjmům na obyvatele představovat značnou finanční zátěž. Mohou tak v konkrétních případech vytvářet nepřiměřenou překážku, která ohrozí cíl sledovaný směrnicí o sloučení rodiny a její praktickou účinnost, zvláště když je příslušné poplatky nutno zaplatit při každém pokusu o složení. V takových případech by nápravou mohla být mimo jiné opatření spočívající v **prominutí či odkladu platby**. Zda a do jaké míry je to podle nizozemského práva možné, bude muset posoudit Raad van State.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499